

МОДЕЛИ НА ПОВЕЌЕПАРАМЕТАРСКА РЕГРЕСИЈА ПРИМЕНЕТИ ВО ДОМЕН НА ВРЕМЕНСКИ СЕРИИ

---

*Никола Мицковски*¹

¹ *Факултет за електротехника и информациски технологии,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје*

e-mail: nikolamickovski@gmail.com

Моделите на регресија се најчеста појдовна точка при моделирање различни процеси. Иако, честопати сметани за „едноставни“ и недоволно добри да објаснат сложени нелинеарни зависности, токму нивната едноставност и лесна интерпретација ги прави прв избор за модели кои посложените модели треба да ги надминат во поглед на перформанси.

Бизнис-сферата на пазарот на електрична енергија е реален домен во кој може да се применат моделите на регресија. Во овој бизнис-домен, податоците одговорни за градење и тестирање на моделите се таканаречени временски серии, т.е. низи од дискретни настани, придружени со временски отпечаток (timestamp). Поради тоа, постојат одредени услови кои временските серии мора да ги исполнат (трансформации, отстранување на тренд, стационаризација и др.), за моделите на регресија да бидат изградени на вистински начин.

Преку почетен вовед во пазарот на електрична енергија, целта на ова излагање е да се даде преглед на одредени видови трансформации кои водат до стационарни временски серии, како и да се наведат повеќе опции при моделирањето со регресија (повеќе различни модели). Крајната цел е да се изградат солидни модели кои можат да најдат реална примена кај фирмите кои работат во доменот на трговија со електрична енергија.